

С Л О В О Н А В Е Л И К И П Е Т Ъ К

„Идва Съдията на всички, за да бъде изведен пред съда.

Седящият върху престол от Херувими идва,

за да застане като виновен пред Пилат,

идва, за да претърпи всичко, та да бъде спасен Адам“.

(Свети и велики понеделник, канон на повечерието)

Днес, възлюбени, възпоменаваме Христовите страдания. Но днес не е ден на тъга и драматизъм в привичния смисъл на тези понятия. Днес Църквата ни зове да се потопим в ден – тайна, в ден – бездна, стаил в себе си бездънното падение на човека и в същото време – наднебесната надежда на човека; днес е ден, в който Бог претърпя поражение, за да възсъедини човека със Себе Си, да му дари победа над неговите самоизмами, над неговите разочавчане, разпад и смърт.

Днешният ден трепетно разкрива, че самоумалвяването и смирението на Всемогъщия Бог няма предел. Днес въплътеният Бог Слово, Творецът на всичко видимо и невидимо, Съдията на всички иде, за да бъде съден от човеци. Днес Седящият върху престол от Херувими идва, за да застане като подсъдим пред един роб на греха, идва да претърпи всичко, за да бъде спасен човешкият род. Допуска ли е някой от Христовите съдници, че кротостта на Богочовека е по-силна от човешката ярост, че любовта Му е по-крепка от човешката злоба и смирението Му е по-могъщо от човешката гордост?

Впрочем днес е и ден за скръб. Днес скърбим за ония човеци, които в заслепението си правят своя живот един друг „велики петък“ – несекващ и безнадежден. Скърбим за онези, които постепенното умирање наричат живот, стремят се и душата си да превърнат в плът. Днес скърбим за всички, които изповядват и преживяват едно наглед „удобно“, а всъщност разкривено, обезобразено християнство без Христос. Днес е ден на скръб особено за тези човешки същества, които искат да забравят Богочовека, да Го прогонят от своя свят, да убият лика Му в себе си и така да превърнат Велики петък в едно нескончаемо „днес“.

Но в мрака на днешния ден кълни незалязваща светлина. Само капка смисъл от Христовия Велики петък може да разпръсне безсмислието на всички човешки заблуди

от всички времена. Днес Изворът на правдата, „Съдията на всички“ иде, за да бъде неправедно осъден, „Седящият на престол от Херувими“ иде, за да понесе потресаващо поражение, поражение, по-мощно от всички човешки победи взети заедно. Поражение, което издига човека от бездната на падението му до безмерна висота – ако пожелае, да стане, бог по благодат. Всички човешки победи са поразени и ще бъдат поразени от смъртта, единствено Христовото поражение на Велики петък порази и победи самата смърт. Търпеливо, незримо и кротко Христос Бог ни зове да станем участници в Неговото поражение и чрез него – в божествената Му победа над греха и смъртта. Тези, които се приобщят към Христовото поражение, ще бъдат участници и в Христовата победа. А кои са те? Всички, които с просветено от Светия Дух сърце съзрат, че единствено Кръстът съдържа в себе си възможността за Възкресението, че Христос не дойде да премахне страданието и злото от лицето на земята, но дойде, та със Своите смърт и възкресение ни даде власт със смъртта си да победим смъртта. Блажени са тези, които се разпънат заради Христос – те ще бъдат прославени от Него като победители на смъртта и ще пребъдат неотлъчно с Него в Неговото Царство, в благословеното Царство на Отец, Син и Светия Дух– единосъщна и неразделима Троица, на Която подобава слава, чест и поклонение сега и винаги, и в безкрайността на бъдещия век. Амин!

Триадикций митрополит Фотий